

Asia: VN/14010/2024

Valtioneuvoston asetus sähköisen liikenteen, biokaasun ja uusiutuvan vedyn liikennekäytön infrastruktuurituesta vuosina 2022-2025 annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Pyydämme lausunnoissa näkemystä erityisesti siihen, miten käytettävissä oleva tukimäärä tulisi jakaa eri hankkeita (kattavan verkon latauskentät, ydinverkon latauskentät sekä vetytankkausasemat) varten, jotta parhaiten saavutettaisiin AFIR-asetuksen tavoitteet ja toisaalta saataisiin vaihtoehtoiset käyttövoimat lisääntymään raskaassa liikenteessä. Vuodelle 2024 on käytettävissä yhteensä 10 miljoonaa euroa.

Työ- ja elinkeinoministeriölle

Energiavirasto kiittää mahdollisuudesta lausua Valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta, joka koskee sähköisen liikenteen, biokaasun ja uusiutuvan vedyn liikennekäytön infrastruktuuritukea vuosina 2022-2025

Lausunnossaan Energiavirasto esittää välttämättömiä täsmennyksiä asetukseen ja muistioon. Ilman niitä asetuksessa esitettyä tarjouskilpailua on erittäin vaikea toimeenpanna säädetyssä aikataulussa vuoden 2024 aikana.

5 §

Pidämme tärkeänä päästövähennys- ja AFIR-velvoitteiden saavuttamiseksi, että tukiasetuksella edistetään ensi sijassa raskaan liikenteen julkista latausta ja hyvin suuritehoisia latauskenttiä. Toimialalla ja jäsenvaltioissa on ollut eriäviä näkemyksiä, miten AFIR-asetuksen antoteho määritellään. Molemmat vallitsevat näkemykset ovat hyvin perusteltuja ja kannatettavia omasta tulokulmastaan. Toimeenpanevana viranomaisena toivoisimme asetukseen kuitenkin täsmällisempää määritelmää latauskentän ja latauspisteiden sekä sähköliittymän antotehon osalta sekaannusten välttämiseksi. Mikäli antotehovaatimus jää kuten luonnoksessa, ehdotamme seuraavia tarkennuksia:

1. Jokaisen latauspisteen tulisi kyetä antamaan tehoa kaikissa normaalitilanteissa ajoneuvolle vähintään 350 kW, mikäli ajoneuvo tämän pystyy ottamaan vastaan.
2. Latauspisteiden yhteenlasketun antotehon tulee olla vähintään 3600 kW ja 1500 kW latauskentän antotehon ollessa vähintään 3600 kW ja 1500 kW.
3. Sähköliittymän tehon tulee olla vähintään (ei vastata) 3600 kW ja 1500 kW latauskentän antotehon ollessa vähintään 3600 kW ja 1500 kW.

Lisäksi toivoisimme viidennessä pykälässä tarkennettavan:

4. Mikä katsottaisiin satamaan liittyväksi hankkeeksi, jolle ei voida myöntää tukea? Määritelläänkö tämä esimerkiksi etäisyytenä satamasta tai jonkin tietyn käyttäjäryhmän mukaan?

7 §

5. Pykälän 3 momentin 1 kohtaan tulisi tarkentaa perustelumuistion mukaisesti vedyn tankkausasema olevan kevyiden ja raskaiden ajoneuvojen käytettävissä ja latauskenttä voi olla kevyiden ja raskaiden ajoneuvojen käytettävissä tai se voidaan rajata vain raskaiden ajoneuvojen käyttöön.
6. Pykälän 3 momentin 1 kohdan c alakohta vaatisi tarkennusta. Mitä tarkoitetaan markkinahintaisella käyttömaksulla?
7. Pykälän 3 momentin 2 kohdassa viitataan 5 § 1 momenttiin, jossa ei mainita, että latauskentän tulisi olla yleisesti saatavilla. Alakohdan a) ehto koskee siis myös latauskenttiä, jotka eivät ole yleisesti saatavilla olevia. Toivoisimme täsmennystä tähän.
8. Huomautamme, että meillä ei ole mahdollisuutta tarkistaa olemassa olevien latauskenttien sähköliittymien, latauspisteiden ja virtalähteiden tehoja, eikä toiminnanharjoittajilla ole velvollisuutta ilmoittaa niitä. Saattaa olla myös toiminnanharjoittajan oman kilpailuedun vastaista kertoa asiasta julkisesti. Käytössä oleva julkinen tieto perustuu ilmoituksiin, joita ei ole tarkistettu kattavasti ja niissä on merkittäviä puutteita. Näin ollen tarjouskilpailua ei voida mahdollisesti ratkaista epäselvissä tilanteissa, koska yhtään tarjousta ei voida hylätä tiedon puuttuessa. Ehdotamme alakohdan a) poistamista asetuksesta kokonaan mahdottomana toimeenpanna tai velvoitteen astumista voimaan vasta, kun julkisten latauspisteiden tiedot on kerätty viranomaisen rekisteriin 2025.
9. Pykälän 3 momentin 2 kohdan alakohdan b) osalta perustelumuistiossa sanotaan, että jos toinen tukipäätös olisi rauennut tai peruttu, tämä ei estäisi tuen myöntämistä. Toivoisimme tarkennusta raukeamisen tai perumisen hyväksyttävälle ajankohdalle. Tuleeko peruutus tehdä ennen määräpäivää vai voiko peruutuksen tehdä esimerkiksi ennen hyväksyvää päätöstä?
10. Pykälän 3 momentin 4 kohdan mukaan opaste on asennettava liittymiin, joista on enintään kolmen kilometrin ajomatka tankkausasemalle. Näkisimme, että tankkausaseman ollessa kyseessä tämän tulisi olla 10 km.

11 §

11. Ehdotamme 2 momentin 9 kohdassa säädettävän, että ilmoitettu sijainti on sitova, eikä sitä saa muuttaa, koska sijainnin muuttaminen voi muuttaa tarjouskilpailun ratkaisua, jolloin tukeen oikeutettu hanke jää ilman tukea.

12 §

12. Perustelumuiustioon tulisi lisätä, että mikäli saman vertailuluvun saaneet hankkeet eivät mahdu budjettiin, tulee pienempi vertailulukku ratkaista arvalla. Lisäksi mikäli hanke hylätään arvalla, tulisi voida myöntää tukea seuraavalle vertailuluvun perusteella olevalle hankkeelle ja mikäli kustannuksiltaan suurempi hanke ei mahdu budjettiin voidaan hyväksyä tukipäätös antaa vertailuluvun perusteella seuraavalle hankkeelle, joka mahtuu budjettiin.

14 §

13. Vedyn hyväksyttävät kustannukset huomioitu?

15 §

14. Ehdotamme poistettavaksi myös 3 momentin lauseen: "Energiavirasto voi hyväksyä vaihtoehtona mainitulle raportille, että hakija liittää tilitykseen kopion ostolaskuista ja maksutositteet, joista ilmenee, että laskut on maksettu."

15. Perustelumuiustiossa todetaan "Tuen saajan tulisi toimittaa hakemus tuen maksamista varten liitteineen". Nähdäksemme maininta liitteistä voitaisiin poistaa koska seuraavassa momentissa nimenomaan todetaan, että liitteet tulee toimittaa pyydettyäessä.

16. Jatkoaikaa ei tulisi voida hakea hankkeen käyttöönoton jälkeen

17 §

17. Ehdotamme pidennettävän 5 vuoden käyttö- ja luovutusrajoitusta, koska luovutusrajoitus koskee jo tarjouskilpailun perusteella annettua tukipäätöstä, joka voidaan siirtää toiselle tuensaajalle vain erityisestä syystä. Koska käyttö- ja luovutusrajoitus on yhdistetty, johtaa muotoilu siihen, että pisteitä käytetään alimmillaan kaksi vuotta käyttöönotosta (5 vuotta tukipäätöksestä). Myös viraston tarkastusoikeus rajautuu tähän. Käyttö ja luovutusrajoitus voidaan myös säätää alkamaan hankkeen käyttöönotosta, joka määriteltäisiin maksatuspäätöksessä.

18 §

18. Emme kannata velvoitetta selvityksen toimittamisesta. Tämä on koettu toimeenpanossa hyvin haasteelliseksi. Mikäli velvoitteelle on selkeä peruste, toivomme asetukseen tai muistioon

tarkempaa määritelmää selvityksen sisältövaatimuksille ja sanktiota, mikäli selvitystä ei toimiteta tai se on puutteellinen.

Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Lopuksi toteamme erittäin tärkeänä seikkana sen, että asetusmuutoksen vaikutusten edellyttävän kustannuksiltaan 20 000 euron päivitystä infratukien käsittelyjärjestelmään. Energiavirasto tulee esittämään määrärahan myöntämistä tähän lisätalousarvioesityksen yhteydessä sekä päivittämään päätösten käsittelymaksun vastaamaan pienentyntä hankemäärää ja poistunutta elpymis- ja palautumissuunnitelman lisärahoitusta.

Lisäksi toteamme, että vaikka tukiohjelman uudistamisen myötä Energiaviraston tehtävien määrän arvioidaan säilyvän ennallaan, olemme saaneet muita lisätehtäviä ilman uusia henkilöresursseja. Näin ollen emme voi toimeenpanna useita tehtäviä samanaikaisesti ja siksi tehtävien toimeenpanoa joudutaan siirtämään myöhempään ajankohtaan.

Lisätietoja antaa Yli-insinööri Tuomo Hulkkonen, 1.7.2024 lähtien

Nurmi Simo
Energiavirasto

Ripatti Pekka
Energiavirasto - Pekka Ripatti, Energiavirasto